

UNIVERZA - SoP, s.r.o.

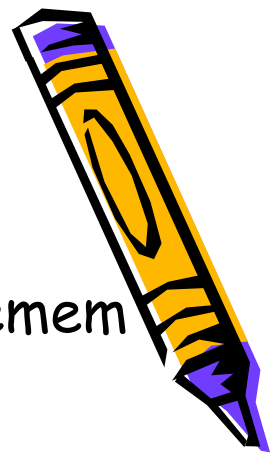
Omezování vzniku nebezpečných
stavebních a demoličních odpadů

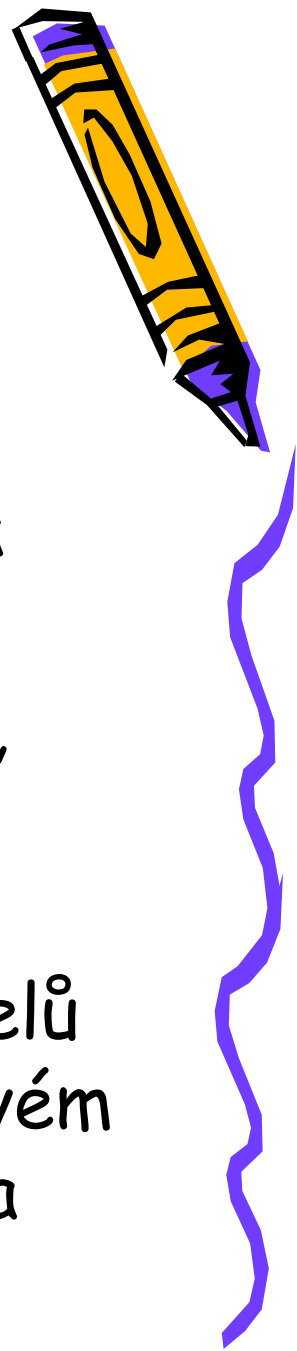
Ing. Milena Veverková, Praha 2008

OMEZOVÁNÍ VZNIKU NEBEZPEČNÝCH STAVEBNÍCH A DEMOLIČNÍCH ODPADŮ

- Stavební a demoliční odpady, představují svým objemem významný podíl z celkového množství odpadu produkovaného v ČR .
- Mohou být zdrojem úspor prvotních surovin těžených v přírodě, zejména v podobě cihlářských hlín, štěrkopísků, písků a stavebního kamene a to v případě, že při jejich vzniku bude omezeno jejich znečištění nebezpečnými složkami.
- Vzhledem k obecně platným prioritám udržitelného rozvoje společnosti je žádoucí, aby při stavebních činnostech byly používány postupy, které jsou plně v souladu zejména s požadavky zákona o odpadech zaměřenými na **předcházení vzniku odpadů a přednostní využívání odpadů.**

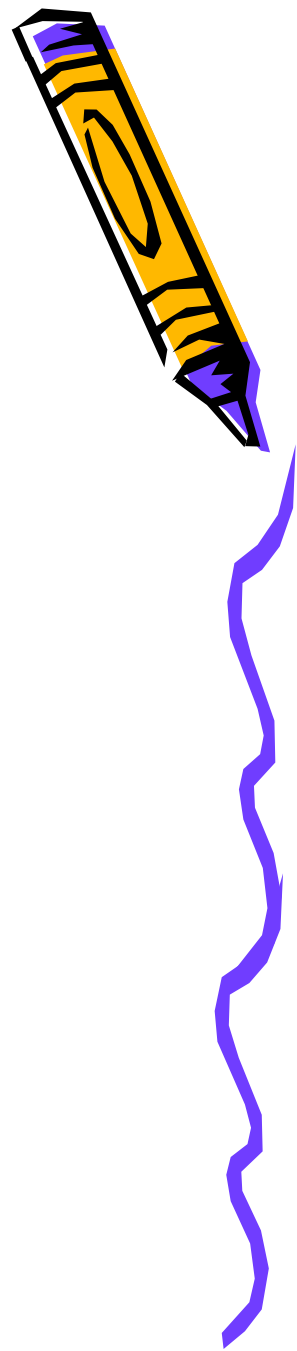

*Za nástroje využitelné k podpoře
prevenčního přístupu jsou považovány:*

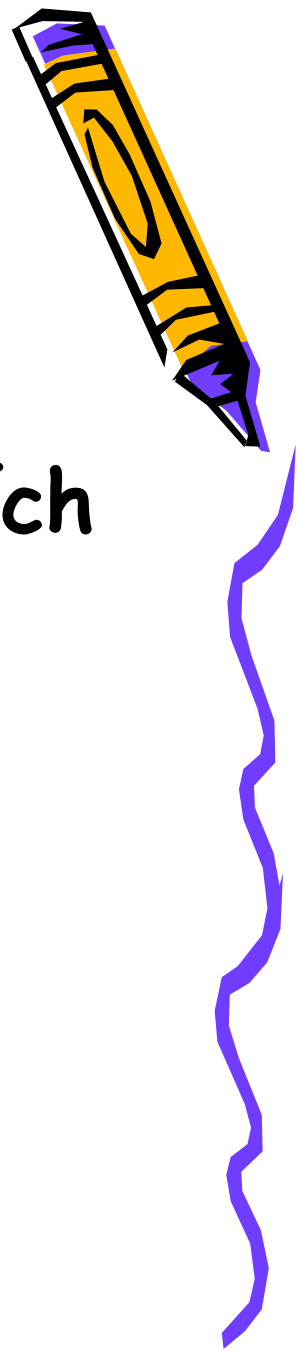
- administrativní (normativní) nástroje -
právní předpisy, stanovující povinnosti a
odpovědnosti, limity, zákazy;
- ekonomické nástroje - poplatky, pokuty,
dotace, daňové nástroje;
- ostatní nástroje - dobrovolné dohody
s výrobcí, se svazy výrobců a spotřebitelů
pro dosažení stanovených cílů v odpadovém
hospodářství, programy pro vzdělávání a
šíření informací.

Omezováním vzniku odpadů (nebezpečných odpadů) jsou tedy jakákoliv opatření, která optimalizují (snižují) zatížení životního prostředí odpady ve smyslu definice zákona o odpadech.

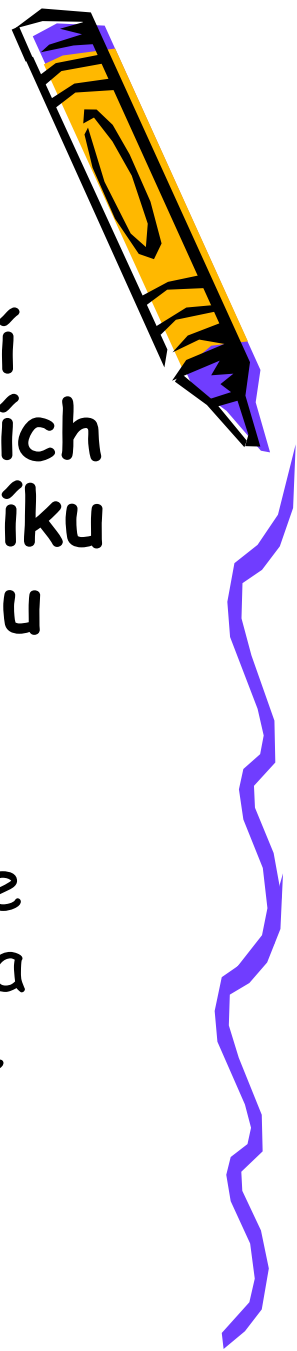

V současné době je za nejúčinnější opatření k docílení omezování vzniku nebezpečných stavebních a demoličních odpadů a přednostního využívání vzniklých stavebních a demoličních odpadů považováno opatření administrativní (normativní).

Za normativní opatření je považováno i vydání Metodického návodu odborem odpadů Ministerstva životního prostředí pro řízení vzniku stavebních a demoličních odpadů a pro nakládání s nimi ve Věstníku MZP, Ročník XVIII, částka 3, v březnu 2003.

Tímto návodem se ruší platnost Metodického pokynu k nakládání s odpady ze stavební výroby a s odpady z rekonstrukcí a odstraňování staveb, který byl zveřejněn ve Věstníku MZP, ročník XIII, částka 9 v září

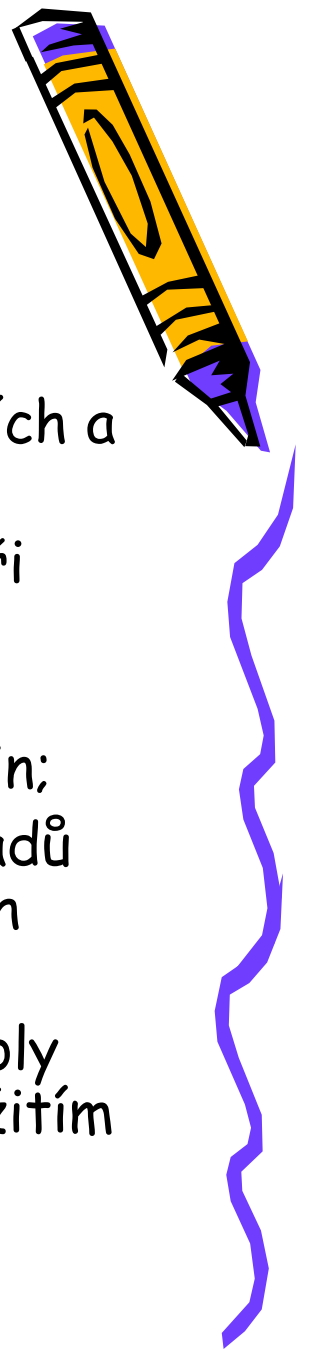
Účelem metodického návodu je vytvořit podmínky a zajistit:

- aby se stavebními a demoličními odpady bylo nakládáno v souladu s platnou právní úpravou nakládání s odpady,
- dosažení stanovených cílů v závazné části POH ČR - **využívat 75 % hmotnosti těchto vznikajících odpadů do 31.12.2012 a zabránit rozptylu azbestu a azbestových vláken do ŽP.**

To vyžaduje zejména:

- zvýšit podíl upravených (recyklovaných) stavebních a demoličních odpadů s jejich následným využitím;
- snížit podíl nebezpečných odpadů vznikajících při stavebních činnostech;
- využívat stavební a demoliční odpady po jejich úpravě jako náhradu vybraných vstupních surovin;
- zamezit využívání **neupravených** stavebních odpadů k tzv. rekultivacím území a vytěžených těžebních prostor;
- poskytnout kontrolním orgánům oporu pro kontroly terénních úprav a rekultivací prováděných s využitím stavebních odpadů.

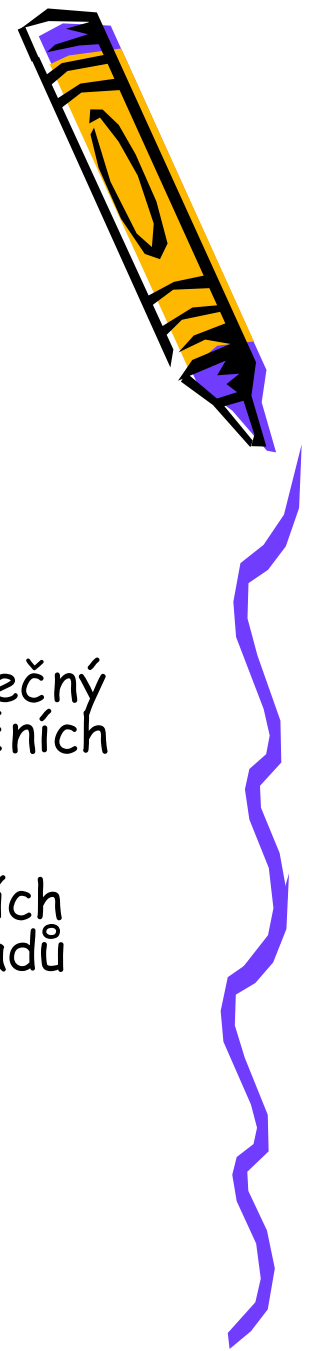
Návod lze využít zejména při:

- přípravě staveb, jejich realizaci, opravách a odstraňování,
- vydávání stanovisek správních orgánů ochrany životního prostředí pro potřeby stavebních úřadů,
- rozhodování stavebních úřadů,
- vydávání rozhodnutí k provozu zařízení k nakládání s odpady v souladu s ustanovením § 14 zákona o odpadech,
- hodnocení nebezpečných vlastností stavebních odpadů pověřenými osobami (včetně vzorkování odpadů k tomuto účelu),
- dalších činnostech spojených se vznikem stavebních a demoličních odpadů a nakládáním s nimi.

Cílem vydání návodu je

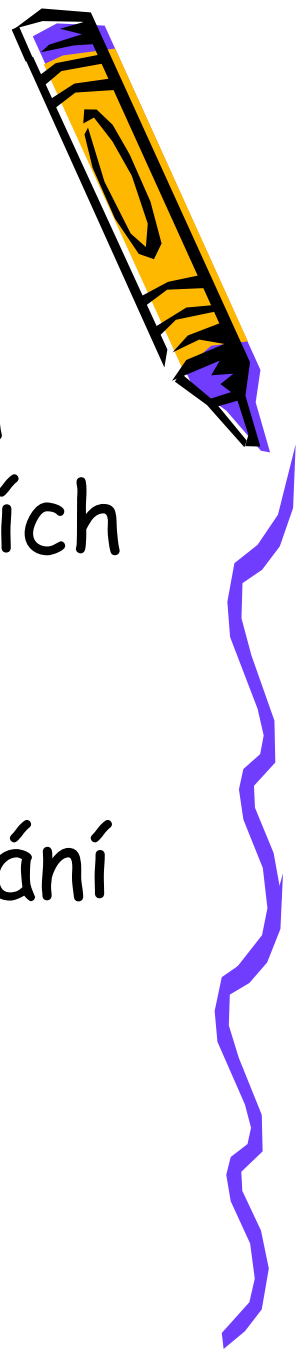

- omezit množství nebezpečných odpadů vznikajících při zřizování staveb, jejich údržbě, změnách dokončených staveb (stavební úpravy, přístavby a nástavby) a odstraňování staveb (dále jen „stavební a demoliční odpady“),
- sjednotit postup přiřazování kategorie odpadu (nebezpečný nebo ostatní odpad) u vznikajících stavebních a demoličních odpadů v souladu s § 6 zákona o odpadech a jeho prováděcími předpisy,
- zabezpečit přednostní využívání stavebních a demoličních odpadů a jednotně vymezit podmínky pro převážku odpadů do zařízení k jejich využívání,
- minimalizovat riziko při nakládání se stavebními a demoličními odpady.

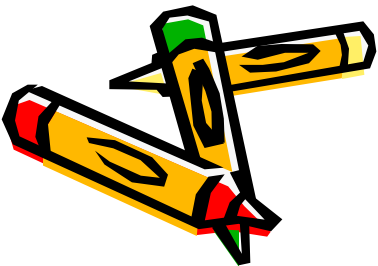
Východisko

Je prokázáno, že třídění různorodých materiálů, tvořících stavbu, přímo v průběhu stavebních a bouracích prací je účinnější a ekonomičtější, než třídění stavebních hmot po jejich smíchání v důsledku neřízené (nebo nešetrné) demolice.

Při bouracích pracích je účelné klást důraz na vzájemné oddělení a odlišné nakládání s následujícími složkami:

- oddělení znečištěných částí stavby od neznečištěných,
- oddělení různorodých materiálů (dřeva, plastů, kovů, izolačních hmot, sádrokartonů apod.),
- roztřídění zpravidla majoritních materiálů použitých při stavbě - cihelná stavební sut', betonová a železobetonová sut', kamenivo a maltovina, živičné sutě (kry),
- výkopová zemina.

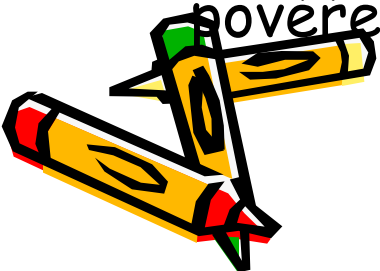

Nejvýznamnějším krokem ke snížení rizik pro životní prostředí a zdraví lidí, vyplývajících z nakládání se směsnými stavebními odpady, je oddělení odpadu ze stavebních konstrukcí, které byly při užívání stavby znečištěny látkami (složkami), které podle zákona o odpadech činí odpad nebezpečným, od neznečištěných odpadů, z jejich hlavního proudu, ještě před jejich vznikem.

4 - Základní pojmy

- Nebezpečný odpad - je odpad uvedený v Seznamu nebezpečných odpadů (uvedeném ve vyhlášce MŽP č. 381/2001 Sb.) a jakýkoliv jiný odpad vykazující jednu nebo více nebezpečných vlastností uvedených v příloze č. 2 k tomuto zákonu.
- Pro doplnění této definice lze vycházet z 6 - Zařazování odpadů podle kategorií, kde je uveden výčet všech případů, kdy je odpad nutné zařadit do kategorie nebezpečný odpad (označený v Seznamu nebezpečných odpadů a v rámci Katalogu odpadů hvězdičkou*) a nakládat s ním jako s nebezpečným až do případného vyloučení nebezpečných vlastností pověřenou osobou.

Výčet nebezpečných vlastností odpadu je uveden v příloze č. 2 k zákonu o odpadech a definice nebezpečných vlastností a kritéria jejich hodnocení jsou uvedeny v příloze č. 1 k vyhlášce č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů

Výbušnost (H1)

Oxidační schopnost (H2)

Vysoká hořlavost (H3-A)

Hořlavost (H3-B)

Dráždivost (H4)

Škodlivost zdraví (H5)

Toxicita (H6)

Karcinogenita (H7)

Žíravost (H8)

Infekčnost (H9)

Teratogenita (H10)

Mutagenita (H11)

Schopnost uvolňovat vysoce toxické nebo toxické plyny ve styku s vodou, vzduchem nebo kyselinami (H12)

Schopnost uvolňovat nebezpečné látky do životního prostředí při nebo po jejich odstraňování (H13)

Ekotoxicita (H14)

6 Zařazování odpadů podle kategorií

je taxativně vymezeno, kdy původce nebo oprávněná osoba mají povinnost zařadit odpad do kategorie nebezpečný (odst. 1):

a) je-li na seznamu nebezpečných odpadů,

b) je-li smíšen nebo kontaminován některou ze složek uvedených v příloze č. 5 zákona (v takové míře, že odpad vykazuje 1 nebo více nebezpečných vlastností - vyplývá z definice nebezpečného odpadu a z nadpisu přílohy č. 5 (seznam složek, které podle tohoto zákona činí odpad nebezpečným, jsou-li nebezpečnými látkami podle zákona o chemických látkách a jsou-li přítomny v množství nebo koncentraci způsobující alespoň jednu z nebezpečných vlastností odpadů - viz vyhláška o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů a Katalog odpadů), C1-C51

c) je-li smíšen nebo kontaminován s některým z odpadů uvedených na seznamu nebezpečných odpadů,

Má-li odpad jednu nebo více nebezpečných vlastností jsou původce a oprávněná osoba, která s odpadem nakládá, povinni zařadit tento odpad jako nebezpečný a nakládat s ním jako s nebezpečným, i když nesplňuje podmínky uvedené v odst. 1. § 6 zákona (není v Seznamu NO)

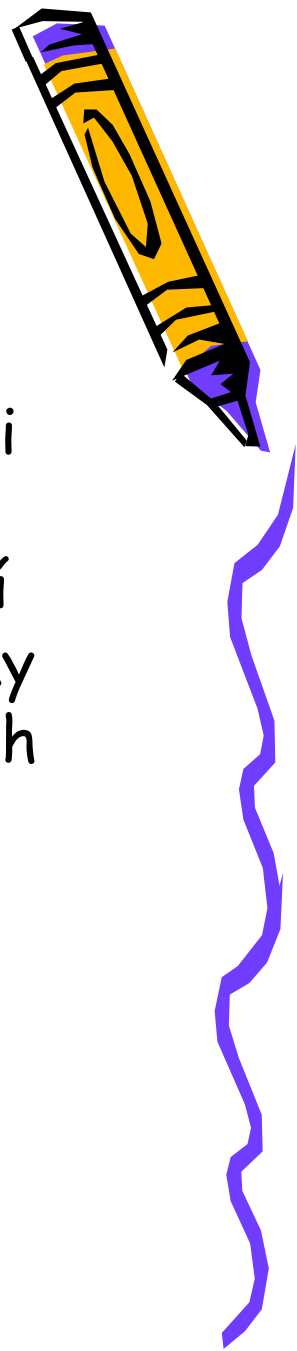

Pokud původce nebo oprávněná osoba osvědčením o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu prokáží, že odpad uvedený v odst.1 písm. b) nebo c) nemá žádnou z nebezpečných vlastností, nejsou povinni dodržovat režim stanovený pro nebezpečné odpady; jsou však povinni ověřovat, zda odpad tyto nebezpečné vlastnosti nemá. Způsob a četnost ověřování stanoví pověřená osoba v osvědčení .

Směsný komunální odpad

je vyloučen z režimu nakládání s nebezpečnými odpady (6 odst. 3) tak jako ve Směrnici ES k nebezpečnému odpadu (komunální odpad není nebezpečný, ani když splňuje některé podmínky uvedené v 6 odst. 1 nebo 2 zákona o odpadech pro přiřazení odpadu kategorii „nebezpečný“).

Nejdůležitější právní předpisy, ze kterých návod vychází

- **Zákon č. 185/2001 Sb.**, o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a právní předpisy vydané k jeho provedení
- **Zákon č. 183/2006 Sb.**, o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a právní předpisy vydané k jeho provedení
- **Zákon č. 258/2000 Sb.**, o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů, a související právní předpisy
- **Zákon č. 309/2006 Sb.**, o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- **a další - viz kapitola 1.2 návodu**

Používané pojmy, které nejsou stanoveny právními předpisy upravujícími odpadové hospodářství:

- **Stavební a demoliční odpad** - odpad vznikající při zřizování staveb, jejich údržbě, při změnách dokončených staveb a odstraňování staveb zařazovaný do skupiny 17 Katalogu odpadů; výběr nejběžnějších druhů těchto odpadů je uveden v příloze č. 1 tohoto návodu
- **Opětovné použití** - využití částí stavebních výrobků a stavebních výrobků odnímaných z původního místa ve stavbě při údržbě stavby, změnách dokončených staveb a odstraňování staveb k původnímu účelu (umístěním do stavby v případě, že odpovídají požadavkům na stavební výrobky) bez recyklace; v tomto případě se tyto věci nestávají odpady; u výkopových zemín je jejich opětovné použití bez dalších podmínek vázáno pouze na stavbu, kde zeminy vznikly
- **Recyklát ze stavebního a demoličního odpadu** - materiálový výstup z úpravy stavebního a demoličního odpadu spočívající ve změně granulometrie a jeho roztřídění na velikostní frakce v zařízeních k tomu určených (recyklačních linkách), který může být uváděn na trh jako výrobek v souladu se zvláštními právními předpisy, nebo využit jako upravený odpad na povrchu terénu v souladu se zákonem o odpadech a vyhláškou č. 294/2005 Sb.

Používané pojmy, které jsou stanoveny stavebním zákonem a jeho prováděcími předpisy:

- **Stavby dopravní infrastruktury** - stavby pozemních komunikací, drah, vodních cest, letišť apod. a s nimi související zařízení
- **Stavebník** - osoba, která pro sebe žádá vydání stavebního povolení nebo ohlašuje provedení stavby, terénní úpravy nebo zařízení, jakož i její právní nástupce, a dále osoba, která stavbu, terénní úpravu nebo zařízení provádí, pokud nejde o stavebního podnikatele realizujícího stavbu v rámci své podnikatelské činnosti; stavebníkem se rozumí též investor a objednatel stavby
- **Stavební podnikatel** - osoba oprávněná k provádění stavebních nebo montážních prací jako předmětu své činnosti podle živnostenského zákona
- **Stavební dozor** - odborný dozor nad prováděním stavby svépomocí vykonávaný osobou, která má vysokoškolské vzdělání stavebního nebo architektonického směru nebo střední vzdělání stavebního směru s maturitní zkouškou a alespoň 3 roky praxe při provádění staveb
- **Projektant** - fyzická osoba oprávněná k vybraným činnostem podle zvláštního právního předpisu
- **Stavbyvedoucí** - osoba, která zabezpečuje odborné vedení provádění stavby a má pro tuto činnost oprávnění podle zvláštního právního předpisu

Vymezené části stavby

- části stavby vymezené při prohlídce stavby před její údržbou, změnou nebo odstraněním, vyhodnocené jako podezřelé z přítomnosti škodlivin, které byly při prohlídce stavby určeny k odnětí ze stavby ve zvláštním režimu, zabezpečujícím vysokou úroveň ochrany zdraví lidí a minimalizaci možnosti rozšíření škodlivin do životního prostředí v souladu se zvláštními právními předpisy (zákon o odpadech, NV č. 178/2001 Sb.)

Metodický návod je zaměřen zejména na

problematiku vzniku odpadů z údržby, změn dokončených staveb a odstraňování staveb budov a staveb dopravní infrastruktury provedených zejména z cihelného zdiva, betonových a železobetonových konstrukcí, živičných materiálů (bez příměsí dehtu), kamene, štěrkopísků a dalších obdobných materiálů. Jen omezeně je možné metodický návod využít pro dřevostavby a stavby z jiných rostlinných materiálů.

Doporučené postupy

pro přípravu a provádění stavby
ve vztahu k řízení předcházení
vzniku, vzniku, využívání
stavebních a demoličních odpadů
a k nakládání s nimi

Příprava stavby - odstranění

Podle § 128 odst. 4 stavebního zákona odpovídá vlastník stavby za to, že odstranění stavby bude provedeno stavebním podnikatelem.

Stavbu, která k uskutečnění nevyžaduje stavební povolení, může její vlastník odstranit svépomocí, pokud zajistí provádění stavebního dozoru.

U staveb, v nichž je přítomen azbest, zajistí provádění dozoru osobou, která má oprávnění pro odborné vedení provádění stavby podle zvláštního právního předpisu

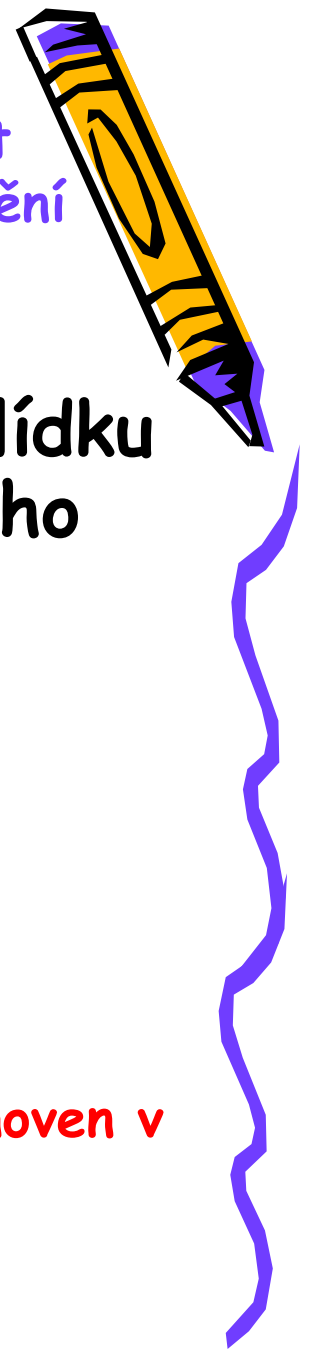
U všech druhů staveb, na které se vztahuje povinnost zpracovat dokumentaci bouracích prací k jejich odstranění

(§ 128 odst. 1 stavebního zákona)

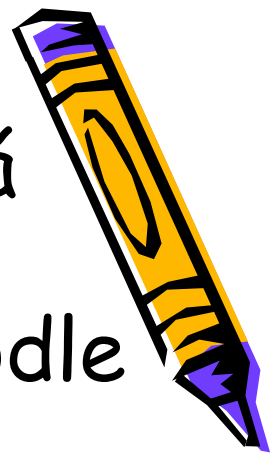
se doporučuje provést důkladnou prohlídku všech prostor dotčeného objektu a jeho okolí.

Doporučuje se, aby prohlídku stavby provedla skupina osob tvořená stavebníkem, projektantem a osobou pověřenou k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů.

Rozsah a obsah dokumentace bouracích prací je stanoven v příloze č. 4 k vyhlášce č. 499/2006 Sb.

V případě odstraňování stavby (drobná stavba), která k uskutečnění záměru vyžaduje ohlášení stavebnímu úřadu podle ustanovení § 104 odst.2 písm.f)-p) stavebního zákona nebo stavby, která k uskutečnění záměru nevyžaduje stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu podle ustanovení § 103 stavebního zákona se doporučuje provést prohlídku přiměřeně, tzn. že prohlídku uskuteční osoba, která bude provádět při odstranění stavby stavební dozor

Účelem prohlídky stavby

je určení vymezených částí stavby, které se stanou po odnětí ze stavby nebezpečnými odpady nebo mohou být zdrojem vzniku nebezpečných odpadů

Vymezené části stavby, pokud je to z důvodu statické bezpečnosti stavby možné, budou v dokumentaci určeny k odstranění ze stavby odděleně.

Tím se zabrání míšení odpadů kategorie ostatní a kategorie nebezpečný.

Zvláštní pozornost je nutno věnovat určení vymezených částí stavby obsahujících azbest. U těchto vymezených částí stavby je doporučeno, aby v dokumentaci odstranění stavby byly stanoveny podmínky a postupy nakládání s odpady s azbestem konkrétně v souladu se zvláštními právními předpisy - blíže viz kapitola 2.4 metodického návodu.

Před prohlídkou stavby se doporučuje seznámit se:

- s doklady o souladu existence stavby s požadavky stavebního zákona a o shodě skutečného užívání stavby s účelem, s nímž byla stavba zřízena ...
- s informacemi o historii objektu (stavby) ...
- s činnostmi uskutečňovanými v dotčené stavbě v minulosti dávné i nedávné ...
- se způsobem vytápění budovy ...
- se způsobem odvodu odpadních vod a s jejich kvalitou, s umístěním předčisticích zařízení odpadních vod v budově ...
- s ostatními zdroji znečištění ovzduší a předčisticími zařízeními zajišťujícími plnění emisních limitů z těchto zdrojů i ze spalovacích zdrojů
- se zdroji vody v objektu (studny, materiál vodovodních potrubí s důrazem na olovo nebo azbest) a se zásobníky a zařízeními na úpravu vody
- s výsledky ekologických auditů, pokud byl dotčený objekt jejich předmětem

Při prohlídce stavby se doporučuje

- zaměřit se na ověření tloušťky příček a podhledů a době jejich zabudování do stavby (pomůcka pro identifikaci stavebních materiálů obsahujících azbest, viz příloha č. 3 metodického návodu);
- jednoznačně identifikovat nosné prvky a překontrolovat jejich rozměry a provedení.

Při přípravě složitější dokumentace bouracích prací k odstranění stavby nebo jejích částí se musí správně odhadnout skutečné působení sil na konstrukci stavby. Ačkoliv je projektová dokumentace (pokud je k dispozici) užitečnou pomůckou, skutečné provedení stavby ji nemusí zcela odpovídat.

Prohlídku stavby se doporučuje dokumentovat

zápisem (protokolem), který je jedním z podkladů pro zpracování dokumentace odstranění stavby.

Zápis (protokol) z prohlídky stavby je doporučeno doprovodit fotodokumentací.

Vymezené části stavby se doporučuje před zahájením stavebních prací zřetelně označit.

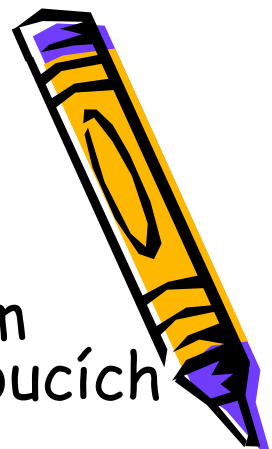

V případě pochybností se doporučuje

odebrat při prohlídce nebo následně před zahájením stavebních prací vzorky stavebních materiálů (budoucích odpadů) z vymezených částí stavby.

Odběr vzorků stavebních materiálů metodou vzorkování s úsudkem (tendenční vzorkování) z vymezených částí stavby, u nichž se předpokládá, že se stanou odpady, musí být dokumentován a proveden v souladu s požadavky vyhlášky č. 376/2001 Sb. a ČSN EN 14899 Charakterizace odpadů - Vzorkování odpadů - Zásady přípravy programu vzorkování a jeho použití.

Výsledky zkoušek odebraných vzorků z vymezených částí stavby jsou jedním z podkladů pro zpracování dokumentace odstranění stavby a podkladem pro zařazení případně vzniklých odpadů do příslušné kategorie (O, NO) a zpracování základního popisu odpadu.

Změna dokončené stavby, údržba stavby

Při přípravě prací, které v rámci změny dokončené stavby nebo údržby stavby vyžadují odstranění některých částí stavby, se prohlídka stavby a zápis (protokol) o ní provádějí obdobně jako v případě přípravy odstranění stavby jako celku.

Stavby dopravní infrastruktury

Při přípravě odstraňování stavby, změny dokončené stavby nebo její údržby staveb dopravní infrastruktury se doporučuje při odběrech vzorků ze stavby využívat mimo metody vzorkování s úsudkem též metodu systematického vzorkování.

Za dostatečné pro ověření průměrné kvality budoucího odpadu vzniklého odstraňováním liniových staveb je považován krok 1000 m pro odběr jednoho reprezentativního vzorku ze stavby.

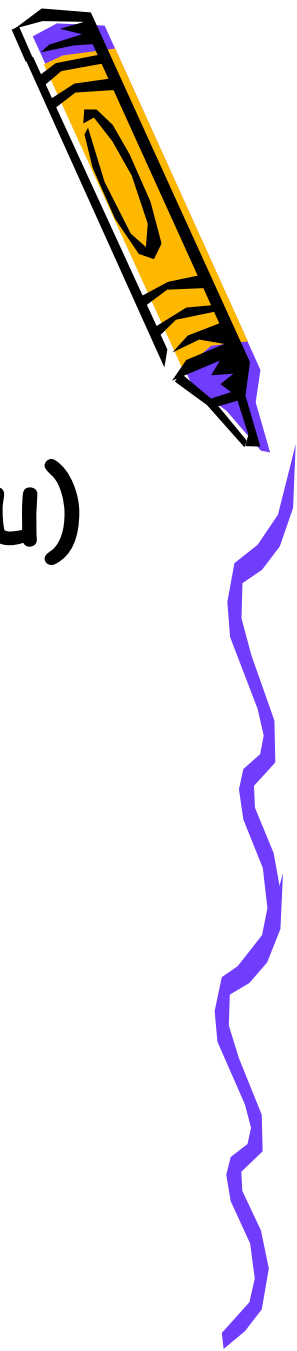
Tento postup je doporučen v případě, že provozováním stavby nedošlo v určeném úseku k mimořádnému bodovému znečištění, např. v důsledku havárie.

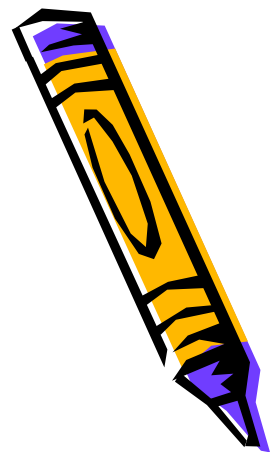
Zákon o odpadech stanovuje obecním úřadům obcí s rozšířenou působností podle § 79 odst. 4 písm. b) povinnost vydávat vyjádření zejména v územním a stavebním řízení z hlediska nakládání s odpady.

Doporučuje se obecním úřadům obcí s rozšířenou působností, v rámci vydávání těchto vyjádření, požadovat od žadatelů záznam (protokol) o prohlídce stavby a na základě tohoto záznamu (protokolu) stanovit podmínky k nakládání se vzniklými stavebními a demoličními odpady. Tyto podmínky pro nakládání s odpady stanovovat vždy pro každou stavbu včetně podmínek nakládání s odpadní výkopovou zeminou.

Doporučené obsahové
náležitosti záznamu (protokolu)
o prohlídce stavby jsou
stanoveny v příloze č. 4
metodického návodu.

Doporučený obsah zápisu (protokolu) o prohlídce stavby

1. Popis stavby...

2. Konstatování, zda byly nebo zda nebyly do stavby zabudovány výrobky obsahující azbestová vlákna, olovo, dehet a zařízení obsahující nebezpečné chemické látky a nebezpečné chemické přípravky...

3. Popis případného znečištění stavebních konstrukcí...

4. Návrh na zařídění budoucích stavebních a demoličních odpadů dle Katalogu odpadů včetně doporučení pro další nakládání s odpady.

5. Návrh postupu odstranění stavby, částí stavby v případě údržby nebo změny dokončené stavby a postupu odstraňování vymezených částí stavby.

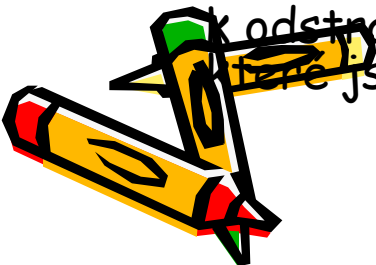

Provádění odstranění stavby nebo jejích částí

- Postupně odstraňovat vymezené části stavby a ty části stavby, které je v rámci základního materiálu stavby možno považovat za příměsí komplikující recyklaci stavební sutí a u nichž je to technologicky a ekonomicky možné ...
- Hledat možnosti využití použitých stavebních výrobků vznikajících při odstraňování stavby nebo jejích částí v rámci změny dokončené stavby nebo údržby stavby přímo v místě jejich vzniku (nesmí být znečištěny). Tento postup je vyloučen u použitých stavebních výrobků obsahujících azbest.
- Odpady vznikající ze základních minerálních stavebních materiálů, v případě, že je není možné využít jako celek k jejich původnímu účelu (cihly, železobetonové nosníky apod.), využívat nebo odstraňovat až po jejich úpravě (drcení, třídění,) v zařízeních k tomu určených (recyklačních linkách).
- Dřevěné části staveb energeticky využívat, pokud není možné jejich materiálové využití nebo odstraňovat spálením v příslušném zařízení k odstraňování odpadů. Palivem se nemohou stát dřevěné prvky stavby, které jsou znečištěny (např. povrchově upraveny nátěrem)

Předcházení vzniku a nakládání se stavebními a demoličními odpady

Pokud není možné využívat jednotlivé konstrukční celky staveb opětovně k původnímu účelu, doporučuje se (s výjimkou vytěžené zeminy, kategorie „O“) odpad mechanicky (fyzikálně) upravit na **recyklát a ten dále využít, buď jako stavební výrobek v souladu se zvláštními právními předpisy pro uvádění výrobků na trh, nebo materiálově využít jako upravený stavební odpad v místě k tomu určenému**, např. k uzavírání a rekultivacím skládek, k zavažení vytěžených povrchových dolů, lomů a pískoven nebo k terénním úpravám, rekultivacím a jiným úpravám povrchu lidskou činností postižených pozemků v souladu s požadavky § 12, § 13 a § 14 vyhlášky č. 294/2005 Sb.

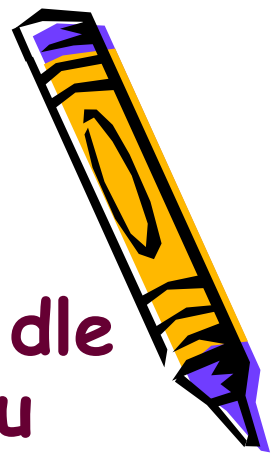

Neupravené (nerecyklované) stavební a demoliční odpady nelze obecně využívat na jakékoliv terénní úpravy a rekultivace

- výjimku tvoří odpady podskupiny 17 05 00 - Zemina vytěžená, kategorie „O“
- u neupravených stavebních a demoličních odpadů nelze obecně prokázat obsah škodlivin ve vodném výluhu ani v sušině
- nelze prakticky připravit průměrný reprezentativní vzorek odpadu pro účely laboratorních zkoušek
- nelze je neupravené (nerecyklované) ani využívat na povrchu terénu v souladu s vyhláškou **č. 294/2005 Sb.**, (v povrchových dolech, lomech, pískovnách a v dalších místech k zasypávání, rekultivacím a jiným povrchovým úpravám

Neupravené (nerecyklované) stavební a demoliční odpady kategorie ostatní odpad dle Katalogu odpadů je proto možné, v souladu s požadavky vyhlášky č. 294/2005 Sb., pouze ukládat jako odpad, který nelze hodnotit na základě jeho vyluhovatelnosti, tj. na skládky kategorie S - 003. V případě, že je znečištěn nebezpečnými složkami, aby mohl být ukládán na skládky kategorie S - NO, musí být upraven do podoby, kdy lze z něho odebrat reprezentativní vzorek ke zkouškám.

Upravené odpady na bázi zdiva, betonu, maltovin a kameniva je možné využít např. jako:

Stanovený stavební výrobek po posouzení shody výrobku podle § 12 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky... Na tyto materiály a jejich využívání se dále zákon o odpadech nevztahuje. Jsou to např.:

- Stanovený stavební výrobek **KAMENIVO PRO DRÁŽNÍ STAVBY** (dle NV č. 163/2002 Sb., příloha č. 2 skupina stavebních výrobků č. 9, pořadové číslo **16**).
- Stanovený stavební výrobek **ZÁSYPOVÝ MATERIÁL URČENÝ K LIKVIDACI HLAVNÍCH A STARÝCH DŮLNÍCH DEL ZASYPÁNÍM** (dle nařízení vlády č. 163/2002 Sb., příloha č. 2 skupina stavebních výrobků č. 9, pořadové číslo **13**).
- Stanovený stavební výrobek **GRANULÁT pro kolejové lože a obslužné komunikace báňských provozů, GRANULÁT A ADITIVOVANÝ GRANULÁT do výsypek povrchových, dolů pro násypy a zásypy při zahlazování důlní činnosti, GRANULÁT pro rekultivaci báňských výsypek** (dle nařízení vlády č. 163/2002 Sb., příloha č. 2 skupina stavebních výrobků č. 9, pořadové číslo **14**).

Poznámka: nařízení vlády č. 163/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů

NEBO JAKO

Upravený odpad v souladu se zákonem o odpadech a jeho prováděcími předpisy, s nímž je dále nakládáno pouze v zařízeních určených k využívání těchto odpadů podle § 14 odst. 1 zákona a za podmínek stanovených vyhláškou č. 294/2005 Sb., nebo v zařízeních podle § 14 odst. 2 zákona o odpadech (která v podstatě rovněž vyžadují určité prokázání shody odpadu se surovinami v těchto zařízeních běžně užívanými). Jedná se např. o :

- 1. **Upravené stavební odpady** určené pro rekultivaci povrchu terénu a k umístování do podzemních prostor (katalogové číslo 19 12 09 Nerosty (např. písek, kameny), případně kat.č. 17 05 04 Zemina a kamení neuvedené pod číslem 17 05 03).
- 2. **Upravené stavební odpady** určené do rekultivační vrstvy skládek (katalogové číslo 19 12 09 Nerosty (např. písek, kameny), případně kat.č. 17 05 04 Zemina a kamení neuvedené pod číslem 17 05 03).
- 3. **Upravené stavební odpady** určené k výrobě umělých rekultivačních materiálů (katalogové číslo 19 12 09 Nerosty (např. písek, kameny), případně kat.č. 17 05 04 Zemina a kamení neuvedené pod číslem 17 05 03).

vytěžená hlušina, kategorie ostatní odpad

- lze mimo místo vzniku (stavbu) využívat na povrchu terénu v místech k tomu určených, např. k uzavírání a rekultivacím skládek, k zavážení vytěžených povrchových dolů, lomů a pískoven nebo k terénním úpravám, rekultivacím a jiným úpravám povrchu lidskou činností postižených pozemků v souladu s § 12, § 13 a § 14 vyhlášky č. 294/2005 Sb.
- vhodnou výkopovou zeminu lze též využívat na povrchu terénu v zařízeních provozovaných v souladu s ustanovením § 14 odst. 2 zákona o odpadech, ale pouze v případě, že její využití v tomto zařízení (např. terénní úprava) bude povoleno rozhodnutím příslušného stavebního úřadu, ve kterém bude stanovena podmínka pro možnost využití vhodné výkopové zeminy, odpadu stanoveného katalogového čísla, v souladu s požadavky zákona o odpadech a jeho prováděcích právních předpisů a v souladu s požadavky dotčených právních předpisů na ochranu ŽP

Hodnocení nebezpečných vlastností odpadů

Pro snížení potenciálních rizik vyplývajících z využívání směsného stavebního odpadu -

17 01 06* Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků obsahující nebezpečné látky,

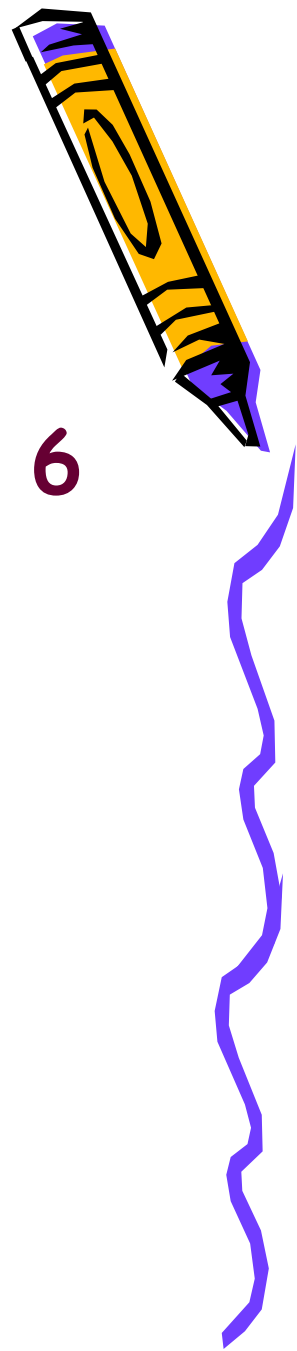
17 09 03* Jiné stavební a demoliční odpady (včetně směsných stavebních a demoličních odpadů) obsahující nebezpečné látky (a další druhy odpadů)

- pro životní prostředí a zdraví lidí, je doporučeno posoudit, případně hodnotit nebezpečné vlastnosti (skutečné vlastnosti) budoucích stavebních odpadů již před zahájením prací vázaných na údržbu, rekonstrukci či odstranění stavby, při nichž odpady vzniknou

Hodnocení nebezpečných vlastností odpadu (stavby nebo části stavby) vychází z požadavku na zařazování odpadu podle kategorií v souladu s § 6 zákona o odpadech, a vyhlášky č. 376/2001 Sb.

Hodnocení nebezpečných vlastností odpadů provádí „pověřená osoba“ Ministerstvem ŽP a Ministerstvem zdravotnictví.

Doporučení pro nakládání s odpadem azbestu

- Uvádění na trh, do oběhu nebo používání vláknitého azbestu a výrobků ho obsahujících je obecně zakázáno. Stavební výrobky obsahující azbest a zabudované do staveb je možno používat až do doby jejich odstranění nebo ukončení jejich životnosti a podle dalších požadavků stanovených ve vyhlášce č. 221/2004 Sb.
- Při prohlídce stavby je mimo jiné nutné identifikovat části stavby obsahující azbest a v případě, že je stavba obsahuje postupovat (je to povinnost vlastníka stavby) v souladu s ustanovením § 128 stavebního zákona a odstranit je ze stavby pod dozorem osoby, která má oprávnění pro odborné vedení provádění stavby podle zvláštního právního předpisu a v souladu dotčených zvláštních právních předpisů - blíže přednáška MUDr. M. Zimové
- Při nakládání s odpady azbestu a s odpady, které azbest obsahují, je nutné postupovat v souladu s § 35 zákona o odpadech. Při jejich ukládání na skládky je nutné postupovat v souladu s § 7 vyhlášky č. 294/2005 Sb. Uložení odpadu s azbestem na příslušnou skládku je obvyklým způsobem odstranění tohoto druhu odpadu - viz příloha č. 2 metodického návodu.

Přejímka odpadů

Doporučuje se věnovat zvýšenou pozornost stanovení postupů pro přejímku stavebních odpadů do zařízení k úpravě odpadů dle bodu 2 přílohy č. 2 k vyhlášce č. 383/2001 Sb. a jejich popisu v provozním řádu zařízení - zpracování základního popisu.

Tyto postupy by měly zabránit pronikání nebezpečných odpadů a zejména odpadů s obsahem azbestu do recyklátu.

Ve shodě s požadavky zákona o odpadech musí dodavatel odpadu (vlastník odpadu) poskytnout osobě oprávněné k provozování příslušného recyklačního nebo jiného zařízení stanovené informace a doklady o kvalitě odpadu a to v případě jednorázové nebo první z řady dodávek v jednom kalendářním roce.

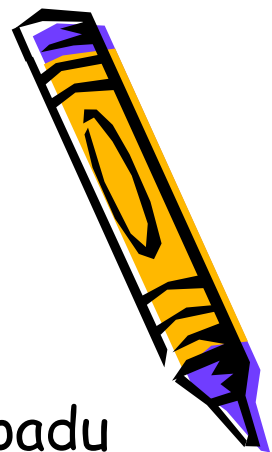
Tato povinnost se v případě stavebních odpadů váže vždy pouze na jednu konkrétní stavbu, kde odpad vzniká.

V případě dodávky směsného stavebního a demoličního odpadu (např. směs zlomků cihel, betonu, omítky), deklarováného jako odpad kategorie ostatní odpad, je

jedním z dokladů o kvalitě přijímaného odpadu

- osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu pověřenou osobou, nebo
- čestné prohlášení původce odpadu doložené odkazem na zápis, nebo kopie zápisu, z prohlídky stavby před rekonstrukcí nebo odstraněním, že stavební a demoliční odpady z konkrétní stavby nejsou na základě prohlídky stavby odpadem nebezpečným, nebo
- čestné prohlášení nepodnikající fyzické osoby, že stavební a demoliční odpady z konkrétní stavby nejsou znečištěny žádnými látkami způsobujícími jejich nebezpečnost (nebezpečné chemické látky) a neobsahují azbest.

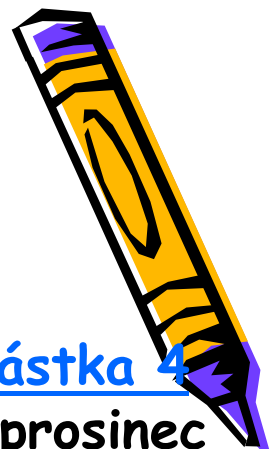

Příloze č. 1 návodu jsou uvedeny seznamy stavebních a demoličních odpadů, které jsou:

- vhodné k úpravě recyklací,
- vyloučeny z přijímání do zařízení k recyklaci odpadů, ve kterých není součástí recyklace i oddělení a oddělené odstranění nebezpečných druhů odpadů,
- vyloučeny z přijímání do všech zařízení k recyklaci stavebních a demoličních odpadů.

Dotčené metodické pokyny OO ve Věstníku MŽP

- Metodický pokyn ke vzorkování odpadů, duben 2008, částka 4
- Metodický pokyn k hodnocení vyluhovatelnosti odpadů, prosinec 2002, částka 12
- Metodický pokyn ke stanovení ekotoxicity odpadů, duben 2007, částka 4
- Metodický návod odboru odpadů MŽP pro řízení vzniku stavebních a demoličních odpadů a pro nakládání s nimi, březen 2008, částka 3
- Metodický pokyn MŽP pro Zpracování Základního popisu odpadů, únor 2007, částka 2
- Metodický návod pro plnění povinnosti původců odpadů, stanovenou § 16 odst. 1 písm. j) zákona o odpadech, k vykonávání kontroly vlivů nakládání s odpady na zdraví lidí a životní prostředí v souladu se zvláštními právními předpisy a POH, září 2007, částka 9

